

میزان تولید برگ سبز در سال ۱۴۰۱ (تا پایان روز ۳۱ مرداد ۱۴۰۱) به میزان ۸۵،۳۵۶،۵۸۷ کیلوگرم بوده که مقدار ۵۵،۲۱۷،۸۷۴ کیلوگرم درجه یک (۶۵ درصد) و ۳۰،۱۳۸،۷۱۳ کیلوگرم (۳۵ درصد) درجه دو از چایکاران خریداری شده است. بیش از ۸۵ درصد مطالبات چایکاران پرداخت شده است. چای خشک به میزان ۱۹،۲۰۵،۲۳۲ کیلوگرم توسط کارخانجات چایسازی تولید گردیده است.

پتانسیل، توانمندی و لزوم توجه به تولید چای در کشور
 یک کالای استراتژیک، سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در باغ‌ها و صنایع چای، اشتغال‌زایی بالا، عدم امکان کشت محصول جایگزین به جای آن، اهمیت اقتصادی این محصول از جهت تامین معیشت بیش از ۵۰ هزار خانوار چایکار، حفظ محیط زیست و جلوگیری از فرسایش خاک، جذابیت بصری در نماها و چشم انداز طبیعی مناطق چایکاری، ثبات اجتماعی اقتصادی مناطق چایکاری، مناسب‌ترین گزینه برای کشت در نواحی مخروطه جنگلی، نیاز مصرف داخلی، ویژگی‌های اقلیمی و محیطی چای، تراکم بالای درختچه چای در هکتار

برنامه‌های اجرایی سازمان چای

سازمان چای کشور علاوه بر خرید تضمینی برگ سبز چای، برنامه‌های خود را بر اساس سیاست‌های کل اقتصاد مقاومتی و برنامه عملیاتی وزارت جهاد کشاورزی، اولویت‌های زیر را اجرا می‌نماید؛ تغییر آرایش کاشت در باغات چای (در باغات کوهپایه و شیب‌دار)، برنامه ریزی احیاء، اصلاح و توسعه نوسازی باغات چای، اجرای روش‌های نوین آبیاری، مدیریت آفات، بیماری و علف‌های هرز، توسعه و ارتقاء ضریب مکانیزاسیون، تغذیه باغات چای، کاهش آثار بودجه‌ای ایفای نقش دولت در تضمین خرید محصولات (چای)، بهینه سازی مصرف انرژی در واحدهای چایسازی و حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی چای، به-باغی و خرید تضمینی برگ سبز چای، توانمندسازی بهره-برداران در بخش تولید و صنایع چای، تولید و تکثیر نهال چای و توسعه زمینه کشت قراردادی

مقدمه

کشت و صنعت چای در ایران قدمتی بیش از صد سال دارد. اولین باغ چای در سال ۱۲۸۰ (ش.ه) در چهارخانه-سرلاهیجان و به وسیله مرحوم کاشف‌السلطنه احداث و نخستین کارخانه چای سازی در سال ۱۳۱۱ (ش.ه) به بهره-برداری رسید.

سطح زیرکشت باغات چای در سال ۱۳۳۱ به ۱۱ هزار هکتار، در سال ۱۳۳۸ به ۱۸ هزار هکتار و در سال ۱۳۵۰ به حدود ۳۱ هزار هکتار افزایش یافت. در سال ۱۳۷۹ با انحلال سازمان چای سطح زیر کشت چای کاهش چشمگیری یافت و در سال ۱۳۸۸ تاکنون با احیای سازمان چای و اجرای برنامه‌های به‌باغی، احیا باغات، آبیاری و تشکیل صندوق حمایت از توسعه صنعت چای با پرداخت تسهیلات ارزان قیمت، باعث رونق بیشتر صنعت چای و افزایش سطح زیر کشت چای شد. طبق آخرین برآوردها سطح زیر کشت چای ۲۸،۲۱۰ هکتار و سطح مورد بهره‌برداری ۲۳،۰۰۰ هکتار می‌باشد. حدود ۹۰ درصد سطوح زیرکشت باغات مربوط به استان گیلان و ۱۰ درصد به استان مازندران می‌باشد. تعداد شهرستان‌های تولید چای، ۱۳ شهرستان (لاهیجان، املش، لنگرود، رودسر، فومن، تنکابن، سیاهکل، شفت، رشت، رامسر، آستانه‌اشرفیه، صومعه‌سرا و عباس‌آباد) می‌باشد.

تعداد بهره‌برداران و خانوار تولیدکننده چای قریب ۵۰ هزار خانوار که حدود ۹۰۰ روستا در این عرصه فعالیت دارند. ۷۰ درصد باغات چای در مناطق کوهپایه و ۳۰ درصد در جلگه و دشت واقع است. بیش از ۱۷۰ کارخانه چایسازی فعال و عملیات چایسازی و چای خشک می‌نمایند.

میزان تولید برگ سبز در سال ۱۴۰۰ به میزان ۱۳۵،۴۶۹،۴۷۳ کیلوگرم بوده که مقدار ۵۸،۹۲۷،۲۳۱ کیلوگرم درجه یک (۴۳ درصد) و ۷۶،۵۴۲،۲۴۲ کیلوگرم (۵۷ درصد) درجه دو از چایکاران خریداری شده است. چای خشک به میزان ۳۰،۴۸۰،۶۳۱ کیلوگرم توسط کارخانجات چایسازی استحصال گردیده است.

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان چای کشور

چای در دولت سیزدهم

شهریور ۱۴۰۱

تسهیلات پرداختی به صنعت چای

شرکت سهامی خاص صندوق حمایت از توسعه صنعت چای کشور در تاریخ ۱۳۹۴/۰۳/۲۸ با هدف حمایت از توسعه صنعت چای کشور صندوق حمایت از توسعه صنعت چای با مبلغ ۸/۵ میلیارد تومان تأسیس و اکنون دارای ۹۳ میلیارد تومان اعتبار است که سهامداران آن را چایکاران (۷۵ درصد سهامداران)، کارخانجات چایسازی (۲۰ درصد چایکاران) و بازار (۵ درصد سهام) می‌باشند.

صندوق حمایت از توسعه صنعت چای در سال ۱۳۹۴ تأسیس شد و تاکنون ۲۶۰ میلیارد تومان تسهیلات (از منابع صندوق ۲۰۷ و از منابع بانکی ۵۳ میلیارد تومان) با اعضاء پرداخت نموده، در دولت سیزدهم، مبلغ ۱۹/۴ میلیارد تومان تسهیلات جاری (تغذیه و نگهداری باغات چای) و ۲۷/۹ میلیارد تومان تسهیلات جاری، سرمایه در گردش و باغ کارخانه برای کارخانجات چایسازی (مجموع ۴۷/۳ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰) و مبلغ ۱/۲ میلیارد تومان بیمه فراگیر چایکاران، مبلغ ۱/۲ میلیارد تومان تسهیلات جاری (تغذیه و نگهداری باغات چای) و ۱۰ میلیارد تومان تسهیلات جاری و سرمایه در گردش برای کارخانجات چایسازی (مجموع ۱۲/۴ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱) تسهیلات پرداخت شده است.

تسهیلات پرداختی از منابع داخلی صندوق و منابع بانکی بانک مهر و توسعه تعاون به سهامداران اعم از چایکاران (برای چایکاران با سود ۴ درصد)، کارخانجات چایسازی و بازار (برای کارخانجات چایسازی با سود ۷ درصد) برای اجرای بخشی از برنامه‌های اجرایی سازمان چای می‌باشد.

در سال ۱۴۰۱ مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان اعتبار برای افزایش سرمایه صندوق حمایت از توسعه صنعت چای کشور در نظر گرفته شد.

سایر اقدامات انجام شده چای در دولت سیزدهم

از آغاز دولت سیزدهم تاکنون (۳۱ مرداد ۱۴۰۱) حدود ۲۳۷۵ هکتار از باغات چای انواع هرس کفبر، کمربر، احیاء (با توجه به رونق صنعت چای و ایجاد انگیزه بین چایکاران به جهت ورود به باغ و احیاء و بهره‌برداری مجدد باغات رها شده) و تغییر الگوی کاشت در چای (انجام عملیات اصلاح شیب در باغات در مناطق کوهپایه‌ای و اراضی شیب‌دار) شده است و تعداد ۴۵۰ دستگاه انواع برگ‌چین و هرس چای به چایکاران متقاضی پرداخت شد و تسهیلات احیاء و انواع دستگاه‌های برگ‌چین و هرس در طول سال و تسهیلات تغذیه و نگهداری و هرس باغات چای از اوایل آذر تا اواخر اسفندماه هر سال (با توجه به دوره استراحت بوته‌های چای برای انجام این عملیات) ادامه دارد. تعداد دوره‌های آموزشی ترویجی برگزار شده برای چایکاران، کارخانجات چایسازی و ناظران خرید برگ سبز چای بصورت تئوری و عملیاتی بیش از ۲۲۵ دوره می‌باشد. بیش از ۳۰ بروشور، دستورالعمل کارشناسی و نشریه آموزشی ترویجی از آغاز دولت سیزدهم تاکنون برای استفاده کارشناسان، چایکاران و کارخانجات چایسازی تهیه و در اختیارشان گرفته شده است.

با توجه به سیاست‌های دولت در امر الکترونیکی کردن بیش از ۴۰ هزار دفترچه الکترونیکی توسط چایکاران از سامانه سازمان چای دریافت شده است. سامانه چایکاران و کارخانجات چایسازی الکترونیکی گردید. سهمیه اختصاصی کود شیمیایی در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ مجموعاً به میزان ۲۰،۷۹۷ تن می‌باشد (۱۲،۶۴۷ اوره، ۲،۲۱۲ فسفات، ۵،۹۳۸ تن پتاس).

میزان کود توزیع شده در دو سال ۱۳،۰۶۲ تن بوده است. در سال ۱۴۰۱ برای خرید تضمینی برگ سبز مبلغ ۳۰۰ میلیارد تومان برای قدرالسهم ۲۵ درصدی دولت به چایکاران اختصاص یافت.

در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ جشنواره‌های ملی، استانی و محلی در مناطق مختلف چایخیز گیلان و مازندران برای حمایت از چای ایرانی و شناسایی ظرفیت‌های تولید و بسته‌بندی و بازار انجام شد. برای اولین بار در طول تاریخ صنعت چای یارانه نهال برای تأمین و توزیع نهال چای به سازمان چای کشور به میزان یک میلیارد تومان اختصاص یافت و سازمان اقدام به تأمین و توزیع نهال چای اصلاح شده برای چایکاران متقاضی خواهد نمود.

در سفر جناب آقای دکتر رئیسی ریاست محترم جمهوری به استان گیلان مبلغ ۷۵ میلیارد تومان برای اجرای طرح‌های به‌باغی شامل جوان‌سازی، اصلاح و احیاء باغات چای در نظر گرفته شد. در سال ۱۴۰۰ به تعداد ۱۰۲۳ نمونه و در سال ۱۴۰۱ تاکنون ۶۵۸ نمونه چای خشک به آزمایشگاه سازمان برای آزمایش حسی و بررسی کیفیت چای خشک دریافت شد و نتایج به همراه توصیه‌های کارشناسی به کارخانجات چایسازی ارسال گردید.

در سال ۱۴۰۰ و در ادامه در سال جاری، با توجه به شرایط خوب بازار فروش چای خشک در سال جاری این طرح باعث ایجاد رقابت در سایر کارخانجات چایسازی گردید که آن‌ها برای رقابت اقدام به پرداخت مبلغی بین ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ تومان در نقاط مختلف بالاتر از خرید تضمینی، که طبق آن در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ (تاکنون) بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیارد تومان بالاتر از ارزش ریالی کل خرید تضمینی از طریق مدیران کارخانجات به چایکاران پرداخت شد، که باعث ایجاد انگیزه بیشتر به باغدار برای ورود به باغ و ادامه تولید برای آینده می‌باشد.

با توجه به شعار سال (تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین) اولین کمباین چای ساخته و با حضور مسئولان استانی و شهرستانی به بهره‌برداری رسید و مبلغ ۱/۲ میلیارد تومان تسهیلات صندوق چای به چایکار برای خرید کمباین از شرکت پرداخت شد.